

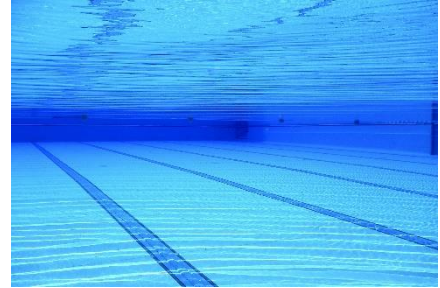
מוגנות והמסתעף 22 – עברנו את הגיל

מאת: יהושע ברמן.

להצטרף לרשימת התפוצה יש להקליק כאן או לשלוח מייל לכתובת: RBSA613@GMAIL.COM

"אבא, עברנו את הגיל."

כך הגיב לי בני הבן חמש עשרה אתמול בלילה. הוא תכנן ללכת לבריכת שחייה עירונית והזכרתי לו בקצרה ממש את הכלל שאסור לאף אחד לגעת בו בצורה לא ראויה. כדרכם של בני העשרה, התזכורת שלי צרם לו והוא אמר לי, "כבר עברנו את הגיל". כלומר, "אני מספיק גדול שאתה כבר לא צריך להזכיר לי את הכללים האלה, אני יודע לבד."

אולי הוא צודק. במיוחד כשמדובר באחד כמוני שיודע להזכיר לילדי את הכללים בהזדמנויות שונות והם כבר שומעים אותם ממני מגיל צעיר. אבל אישית, אני לא חושב שיש כזה דבר שנקרא "עברנו את הגיל". גם לא למבוגרים.

אני אסביר על ידי דוגמה.

בערב אחד, ישבתי בספסל אחורי בבית הכנסת וניגש אלי אחד מן ה"מאכערים" הגדולים של השכונה. אדם שבאמת מגיע לו הרבה כבוד על הפרויקטים הרבים שהוא הקים לטובת הציבור. ולא רק בשכונה שלנו. ידיו רב לו בהרבה דברים. הוא נעמד לידי והתחיל לשוחח אתי על נושא מסוים תוך כדי שהוא שם אחד מידי על הכתף שלי ונשען עליו קצת.

זה כאב. לא הרבה. ממש לא הרבה. אבל יש לי גב רגיש וזה כאב. אמרתי לו, תוך כדי שאני מסתכל על היד שלו, "זה כואב לי". והוא הסיר את ידו מן הכתף שלי.

סיפור שבהשקפה ראשונה נשמע כמאוד לא מעניין. אבל בשבילי זה היה מעמד מאוד חשוב. פעם, לא הייתי אומר לו דבר. נכון, לא נעים, ואפילו כואב קצת, אבל, נו, דברים "טיפה" לא נעימים כאלה הם חלק מהחיים. לא כן?

כך תמיד חשבתי עד שיום בהיר אחד נפל לי האסימון. אני הרי מלמד את הילדים שלי שזכותם לסרב למגע לא רצוי. אני אפילו מקווה שבמקרה ומדובר ח"ו במגע לא ראוי שהם אכן יעשו כן ויגידו "לא!" או יברחו. אם לא די בכך, אני אחד מן האנשים האלה שמשתדל להעלות את המודעות בקשר לנושא הזה שקוראים לו מוגנות בקרב הציבור הרחב.

"אבל רק רגע," חשבתי לעצמי באותו רגע שנפל לי האסימון, "אם אני כמבוגר לא מסוגל לומר למישהו שהצורה שהוא נוגע בי לא מתאים לי, איפה יש מקום שאצפה להתנהגות כזאת מצד ילדיי?!"

החלטתי באותו רגע שאם אני רוצה להיות "נאה דורש" אני חייב להיות "נאה מקיים".

טוב. אולי זה רק יהושע ברמן? לא נראה לי. ממש לא. מאז שהתחלתי ללמד על מושגים כגון "מגע טוב, מגע רע ומגע אינני יודע" ו-"זכותך להגיד לא", התחלתי לשים לב לכך שיש בקרב כולנו אין ספור מקרים של מגע לא רצוי. אצל הגברים זה מתבטא לעיתים קרובות בדברים כמו לחיצת יד או טפיחת שכם חזקות מדי.

אני זוכר תקופה שלמדתי סדר שלישי בבית מדרש מסוים בו למדו שני אנשים אחרים בחברותא וכמעט כל יום האחד היה נותן כאלה טפיחות חזקות על הגב של השני שההוא היה מתכווץ מכאב. פשוטו כמשמעו. כמעט כל ערב זה היה ה"הלו". ואותו שהיה מקבל את המכות (אני קורא להם מכות כי הם באמת היו כך) אף פעם לא אמר מלה. למרות שמדובר באדם שאפשר לקרוא לו "גברא בגוברין". ואולי דווקא בגלל כן היה "אסור" לו "להפגין חולשה"...

יש מגעים עוד יותר גרועים, אפילו שאינם בגדר פגיעה ממש, אבל די בדוגמאות האלה.

בקשר לאוכלוסיית הנשים מטבע הדברים אני מכיר הרבה פחות, אבל ממה שרואים באירועים משפחתיים נראה לי כי התופעה יכולה להתבטא על ידי דברים כמו חיבוקים לא רצויים וכדומה. כלומר, יש אישה אחת שאוהבת לתת חיבוקים ולא דווקא שהיא טורחת להבחין אם זאת שעומדת מולה באמת מעוניינת בחיבוק או לא. נו, מה לעשות. מקבלים את החיבוק – שאולי גם חזק מדי – ושותקים.

לא נכון?

ייתכן והיו כאלה שיגידו, "לא כדאי לעשות עסק מדברים כאלה אם מדובר בקצת אי נוחות, או אפילו קצת כאב. הרי האדם עלול להיפגע ואסור להקפיד על אי הנוחות או הכאב הקטן אם זה יעלה במחיר להעליב יהודי". אישית, אני לא מקבל את האמירה הזו. לדעתי זה ממש בגדר "איהו דאפסיד אנפשיה". הרי הוא לא מתחשב באחרים ורק עושה מה שבא לו או מה שהוא אוטומטי אצלו, אז זה אשמתו בלבד אם יעלב כשמישהו סוף סוף יגיד לו, "סליחה, אבל לא נעים לי" או "סליחה, אבל לא מתאים לי".

עם זאת, ברור שיש מקום לווייתור. אבל זה בדיוק הקטע. וויתור אמור להיות החלטה מודעת.

לפני הרבה שנים, כנראה בגלל שאני גדלתי בארצות הברית, פעם חבר אחד שגדל פה בארץ שאל אותי, "תגיד לי, אתה יודע מה זה פראייר?" האמת, לא הכרתי את הביטוי. עניתי, "לא". החבר שמח ללמד אותי.

"פראייר זה לא מי שאומר כן, אלא זה מי שאינו מסוגל להגיד לא".

אדם רוצה לוותר? נפלא! אבל זה רק במידה ומדובר בווייתור אמיתי. אי מסוגלות לומר "לא" אינו וויתור, אלא זה פשוט להיות פראייר.

אוקי, תכל"ס, מה הנקודה? הנקודה היא שלפחות איך שאני רואה את העולם, אין כזה דבר "עברנו את הגיל". אפילו מבוגרים צריכים להזכיר לעצמם מדי פעם, "זכותי לסרב למגע לא רצוי". כי גם אדם שכבר יודע את כל הכללים ישר והפוך עלול לקפוא ברגע האמת.

לכן, אני משתדל ללכת לפי הגישה שאני למדתי ממומחים בתחום הזה שכל מצב חדש בחיים של הילד שיש בו הזדמנות למידה או תזכורת, יש לנצל אותה. למשל, הילד עולה מחיידר לישיבה קטנה? זה זמן מקסים לנהל אתו שיחה, אם אמנם קצרה בלי להיכנס לפירוט מדי ובלי שום רגשי לחץ, על הנסיבות המיוחדות של פנימייה ולהזכיר לו את הכללים של מוגנות.

בריכת שחייה הינה אחד מן המקומות המועדות לפרוענות. לכן, למרות שאני יודע שבני כבר יודע והוא "עבר את הגיל", הזכרתי לו, ממש בקצרה, שאסור לאף אחד לגעת בו בצורה בלתי הולמת. כי ללכת לבריכת שחייה לבד זה מצב חדש והזדמנות למידה.

ולמרות שרוב הסיכויים הם שבני יגלגל את עיניו, כשהוא יעלה בעזרת השם לישיבה גדולה, שזה שינוי מהותי בחייו שיגור בפנימייה ברוב המוחלט של זמנו, אזכיר לו שוב. לא רק אזכיר לו, אלא אשוחח אתו. כי גם אם הוא "כבר עבר את הגיל", זה להיכנס למצב חדש לחלוטין עם נסיבות מיוחדות משלו שהוא אף פעם לא התמודד איתן.

ובין כה וכה, זו הזדמנות למידה ואין דבר כזה "עברנו את הגיל".

להזמנת הרצאה או יעוץ יש לשלוח מייל
לכתובת RBSA613@GMAIL.COM
לרכוש ספר תצילני מפגע רע יש להקליק כאן.

יהושע ברמן
מוגנות ~ התבררות ~ זוגיות
הרצאות ~ יעוץ ~ ספרים

